

Työvoiman kysynnästä ja poistumasta EA-klustereissa Varsinais-Suomi 2020-2030

Määrällinen tarkastelu työllisyyden kehityksestä EA-klusterien
näkökulmasta

Turun tutkimus- ja ennakointipalvelu

Juha Pusila

Varsinais-Suomen osaamisen tulevaisuutta ennakoimassa

Turku | Varsinais-Suomen liitto | Turun yliopisto | Kumppanuusfoorumi | Turun ammattikorkeakoulu | Novida | Yrittäjät Varsinais-Suomi | Turun Aikuiskoulutuskeskus | Raseko | Turun kauppakamari
Varsinais-Suomen ELY-keskus | TE-palvelut | Teknologiakampus Turku | Terveyskampus Turku | Salon seudun koulutuskuntayhtymä | Yrityssalo Oy

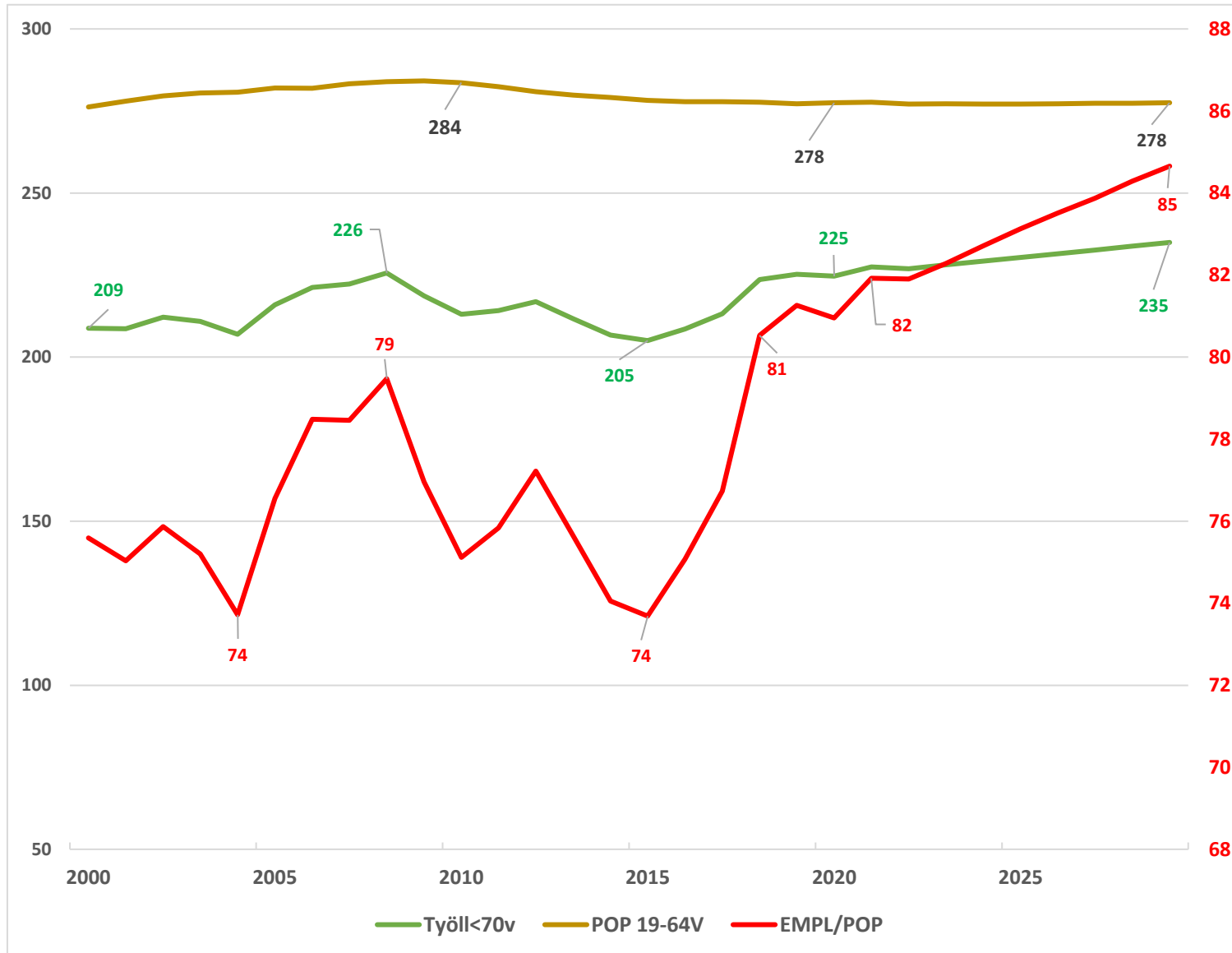
Taustaksi

- Ennakointiakatemia tilasi tammikuussa 2022 kartoituksen aiheesta Osaajatarve Varsinais-Suomessa 2030
- Lähtökohtina EA-klusterien rakenne ja kehitys sekä OPH:n, PTT:n ja TEM:n raportteja työvoiman ja osaajien tarpeesta 2020- ja 2030-luvuilla
- Määrällistä ennakointia: käytetty Työssäkäyntitilaston tietoja, erityisesti 2019 ikärakennetilastoja ammatin, toimialan ja koulutusasteen mukaan
- Keskiössä tilanne Varsinais-Suomessa, mutta myös vertailua koko maan tilanteeseen

Varsinais-Suomen asemasta

- Osa lounaista kasvukolmiota (HKI - TRE - TKU), jonne kasvu on suurelta osin kohdistunut ja kohdistuu jatkossakin
- Työllisyysaste on alueella perinteisesti koko maan kakkossijalla Uudenmaan jälkeen (Varsinais-Suomessa on nyt saavutettu 75%)
- Väestökehityksessä V-S on jäänyt Pirkanmaasta ja Uudestamaasta
- Varsinais-Suomi on väestökehityksessä jakautunut kahtia, kun Turun seudulla työikäinen väestö kasvaa ja muualla vähenee
  - Maahan- ja maassamuuton voittaja-alue
  - Maahanmuuttajataustaiset potentiaalityöntekijänä

Työikäisten määrä ja poistuma sekä työllisten osuus työikäisistä Varsinais-Suomi: toteuma 2000-2021 ja ennuste vuosille 2022-2029

Työikäinen väestö (POP 19-64v) ei vähene Varsinais-Suomessa 2020-luvulla
 - poikkeuksellista, sillä yleensä määrä vähenee
 - kasvu keskittyy Turun seudulle

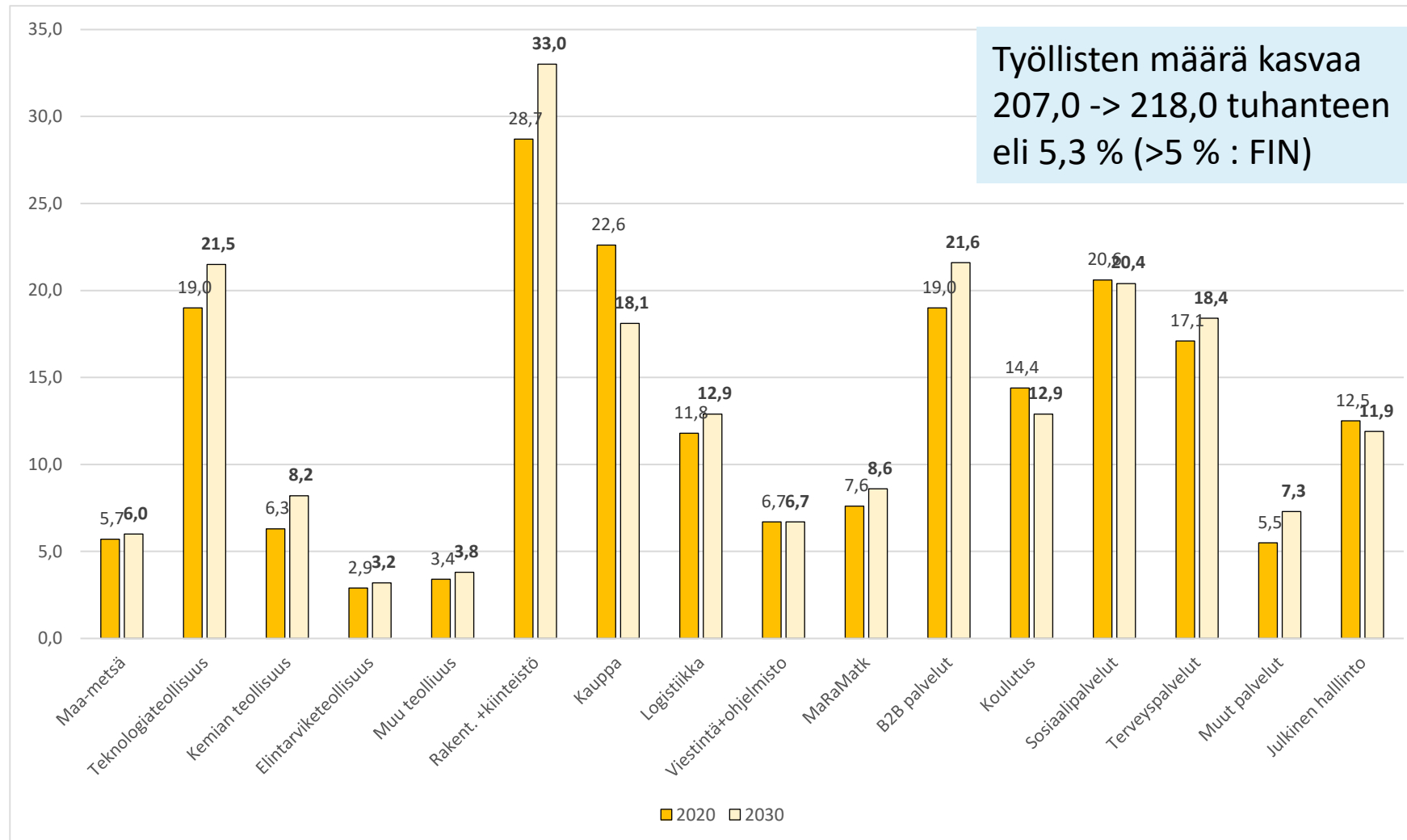
Työllisten (Työll<70v) määrän arvioidaan kasvavan 2020-luvulla n. 5 % eli keskimäärin runsaat 1 000 työllistä vuodessa

Työllisten osuus työikäisistä (EMPL/POP) kasvaa 3 % eli 85 prosenttiin. Kasvuvauhti ei ole poikkeuksellisen suurta verrattuna tilanteisiin 2000- ja 2010-luvuilla

Tilanne on toki muuttumassa aiempaa haasteellisemmaksi, sillä jo vuonna 2018 osuus kohosi aiempaa 2000-luvun huippua (2008) korkeammalle tasolle. Osuus on kasvanut edelleen ja kasvaa ennusteessakin, mutta selvästi hitaampaa tahtia kuin parina aiempina vuosikymmenenä.

Lähteet: Tilastokeskus:
 työvoimatutkimus, väestötilastot (2000-2021 ja väestöennuste; työllisten määrän ennuste - JP

Työllisten määrä 2020-2030, Varsinais-Suomi

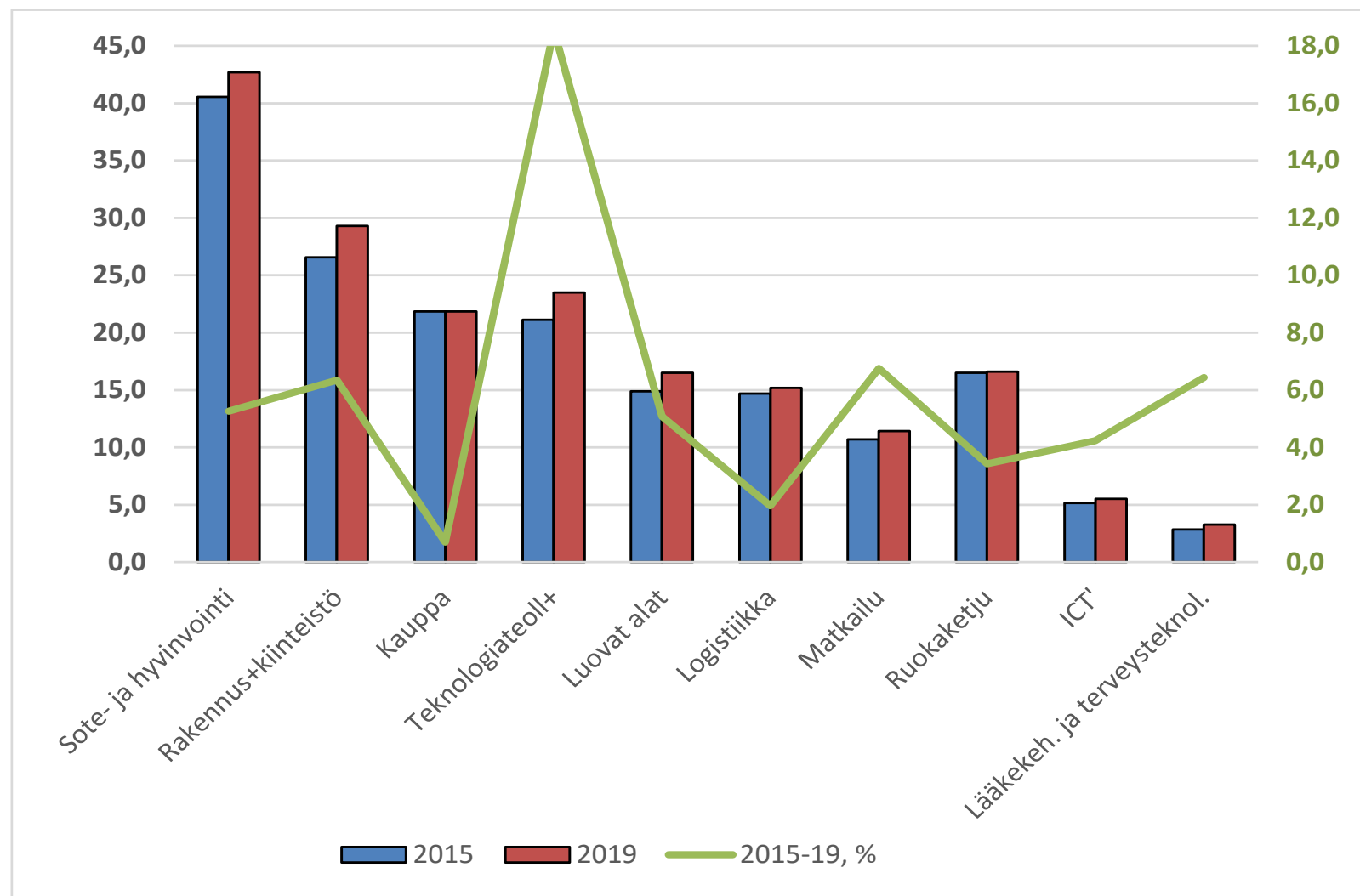
Tässä on sovellettu OPH:n toimialaluokitusta (33 alaa)

Alojen kasvukertoimet:
OPH 2019 ja PTT 2021

Kasvua teollisuudessa ja palveluissa – suurinta kuitenkin rakennus- ja kiinteistöalalla

Julkisen hallinnon, kaupan ja koulutusaloilla työllisten määrä vähenee.

Työpaikkojen määrä EA-klustereissa 2015 ja 2019 sekä kasvuprosentti, Varsinais-Suomi

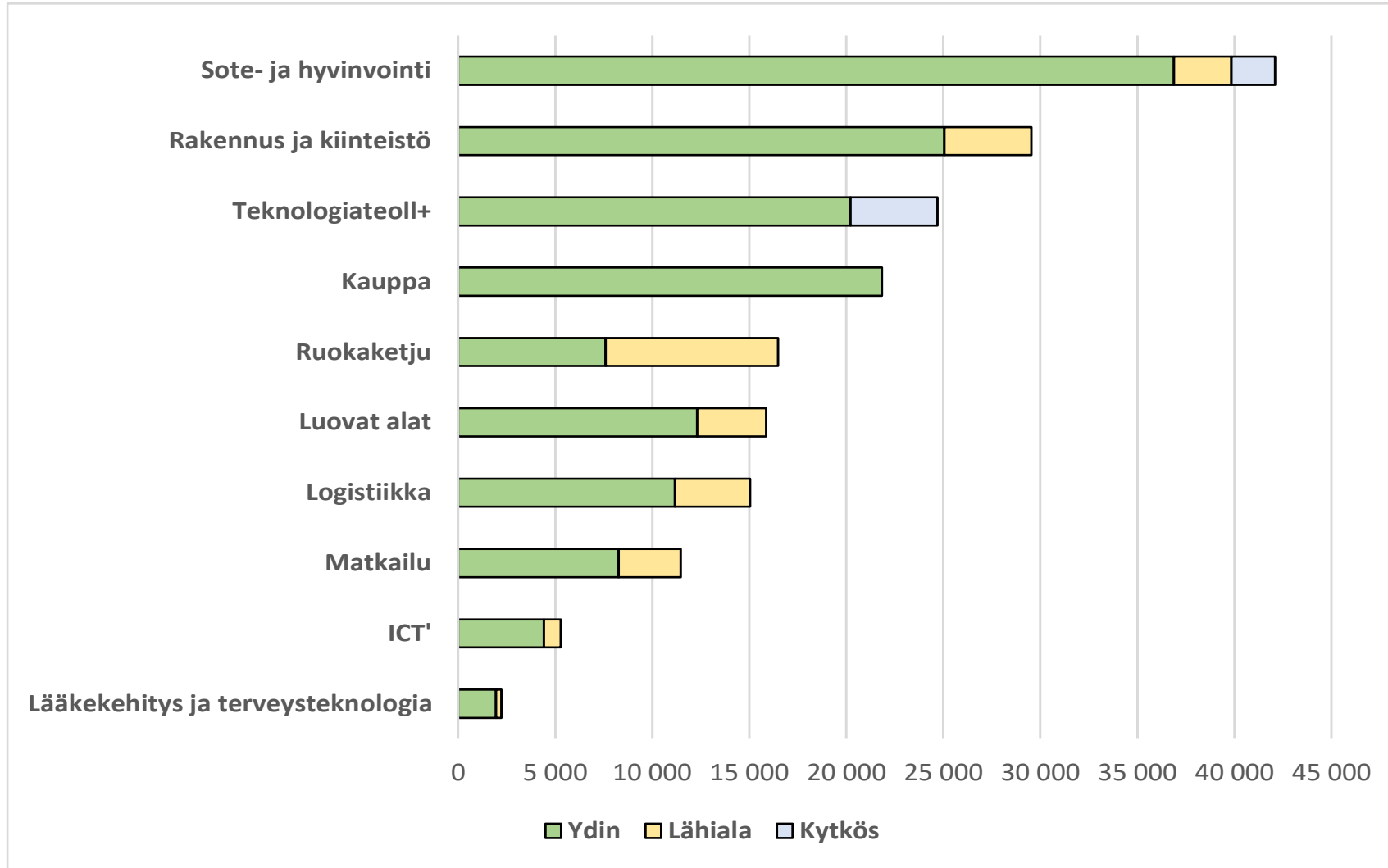
Työpaikkojen määrä kasvoi 5,6 % vuosina 2015-2019.

EA-klustereista ripeintä kasvu oli Teknologioteollisuudessa (19%).

Keskimääräistä nopeampaa kasvu oli myös Rakennus ja kiinteistö-, Matkailu- sekä Lääkekehitys ja terveysteknologia -aloilla.

Klusterit on muodostettu toimialan mukaan. Näin seuraavissakin dioissa ellei toisin mainita.

EA-klusterien työpaikat Varsinais-Suomessa

Klusterissa on 2-3 osaa:

Ydin: alat, jotka ovat selkeästi juuri ko. toimintaa

Lähiala: alat, joista suuri osa on ko. toimintaa

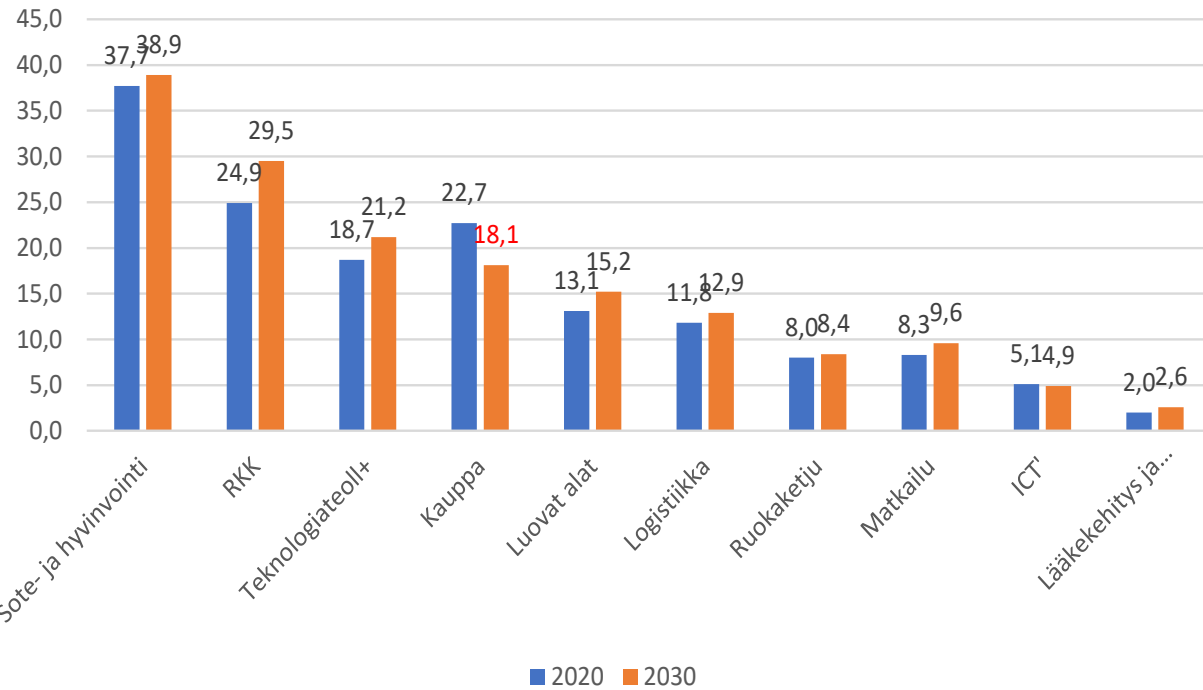
Kytkös: alat, joista merkittävä osa on ko. toimintaa

Huom! Yksittäinen toimiala voi kuulua useampaan klusteriin

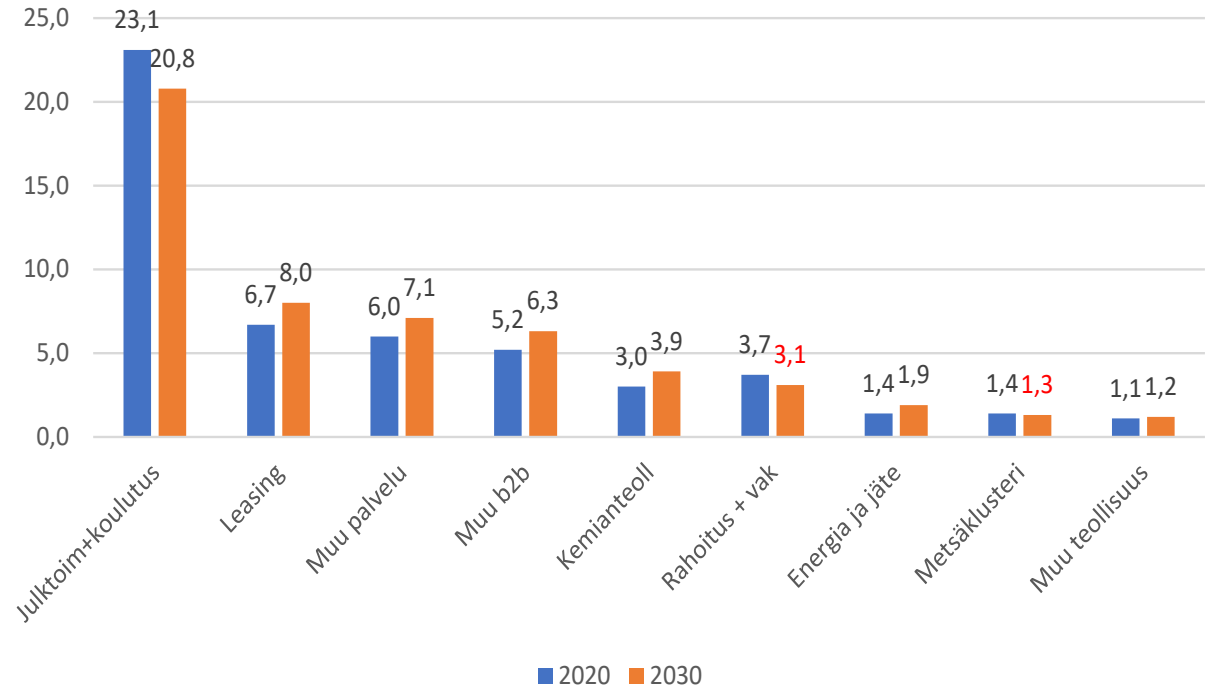
Eli eri klusterien työpaikkoja EI voi suoraan laskea yhteen

Varsinais-Suomessa työpaikoista kuuluu johonkin klusteriin n. 150 000 eli 75% kaikista työpaikoista

Työllisten määrä EA-klustereissa 2020-2030, Varsinais-Suomi

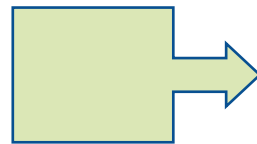
Työllisten määrä muilla aloilla 2020-2030, Varsinais-Suomi

Toimialatietojen perusteella tehty ennusteita – työllisten määrä kasvaa 5% 2020-luvulla (n. 11 000 hlöllä V-S)
 Kasvu jakautuu eri aloille yo. kuvioiden mukaisesti.

Uusien osaajien tarve 2020-luvulla tulee olemaan myös Varsinais-Suomessa haaste:

- Työpaikkojen kokonaismäärän kasvu : 11 000
- Poistuma työelämästä ikä-eläkkeelle: 45 000
- Poistuma työkyvyttömyyseläkkeelle: 8 000

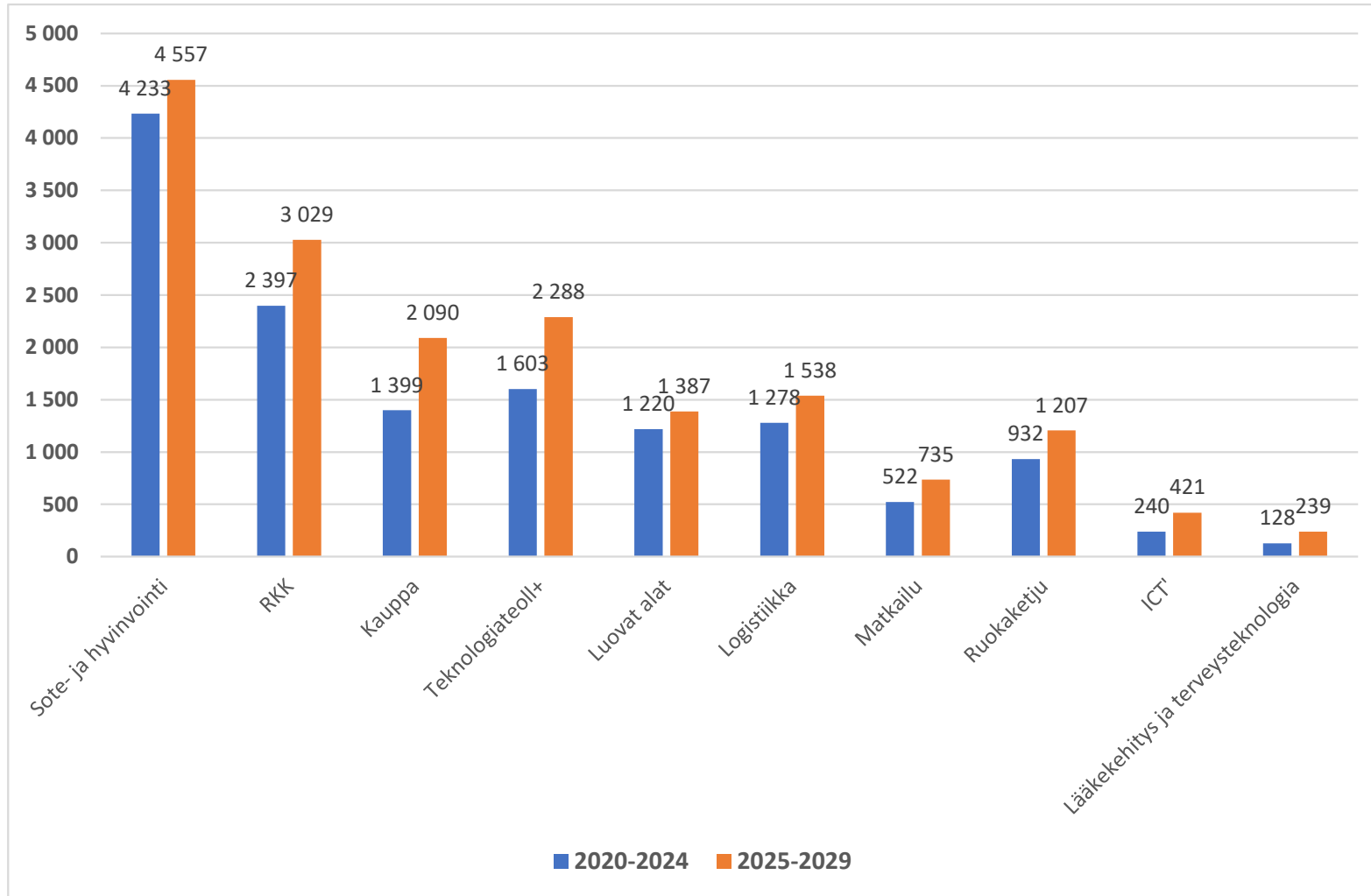

eli n. **6 500 uutta osaajaa** vuodessa

Työvoiman tarjonnan muutoksesta - poistuma työstä eläkkeelle 2020-luvulla

Poistuman suuruus (hlöä) klustereittain vuosina 2020-24 ja 2025-29

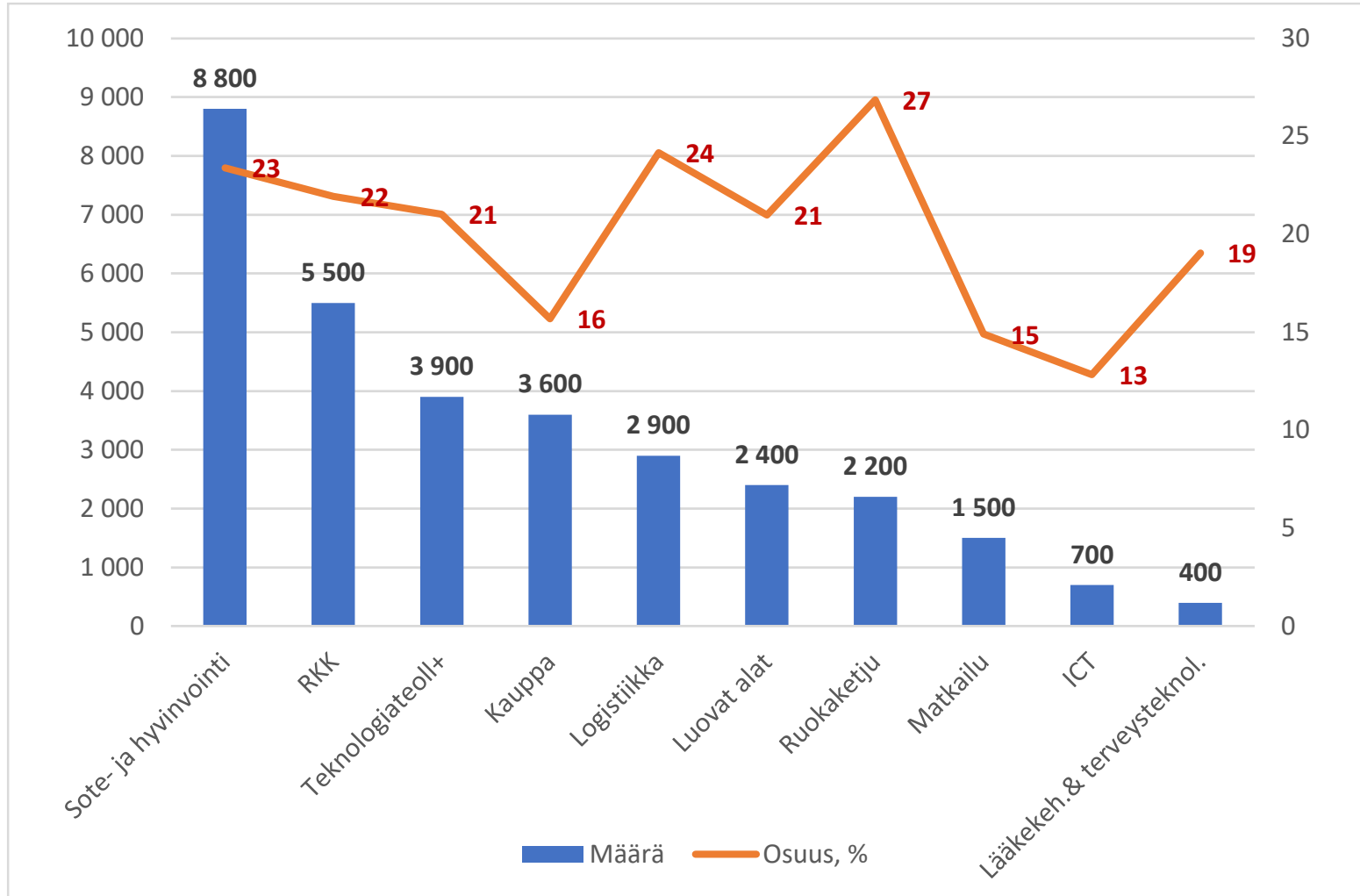

Poistuman volyymi on yleisesti 2020-luvun loppupuolella alkupuolta suurempi.

Poistuman volyymi riippuu klusterin työpaikkojen koko määrästä.

Työllisten ikärakenne ei poikkea klusterien välillä niin paljon, että poistumien suurusjärjestys vaihtuisi merkittävästi. Eroja toki löytyy.

Poistuman suuruus (hlöä) klustereittain 2020-29 ja sen osuus (%) klusterin nykyisistä työpaikoista

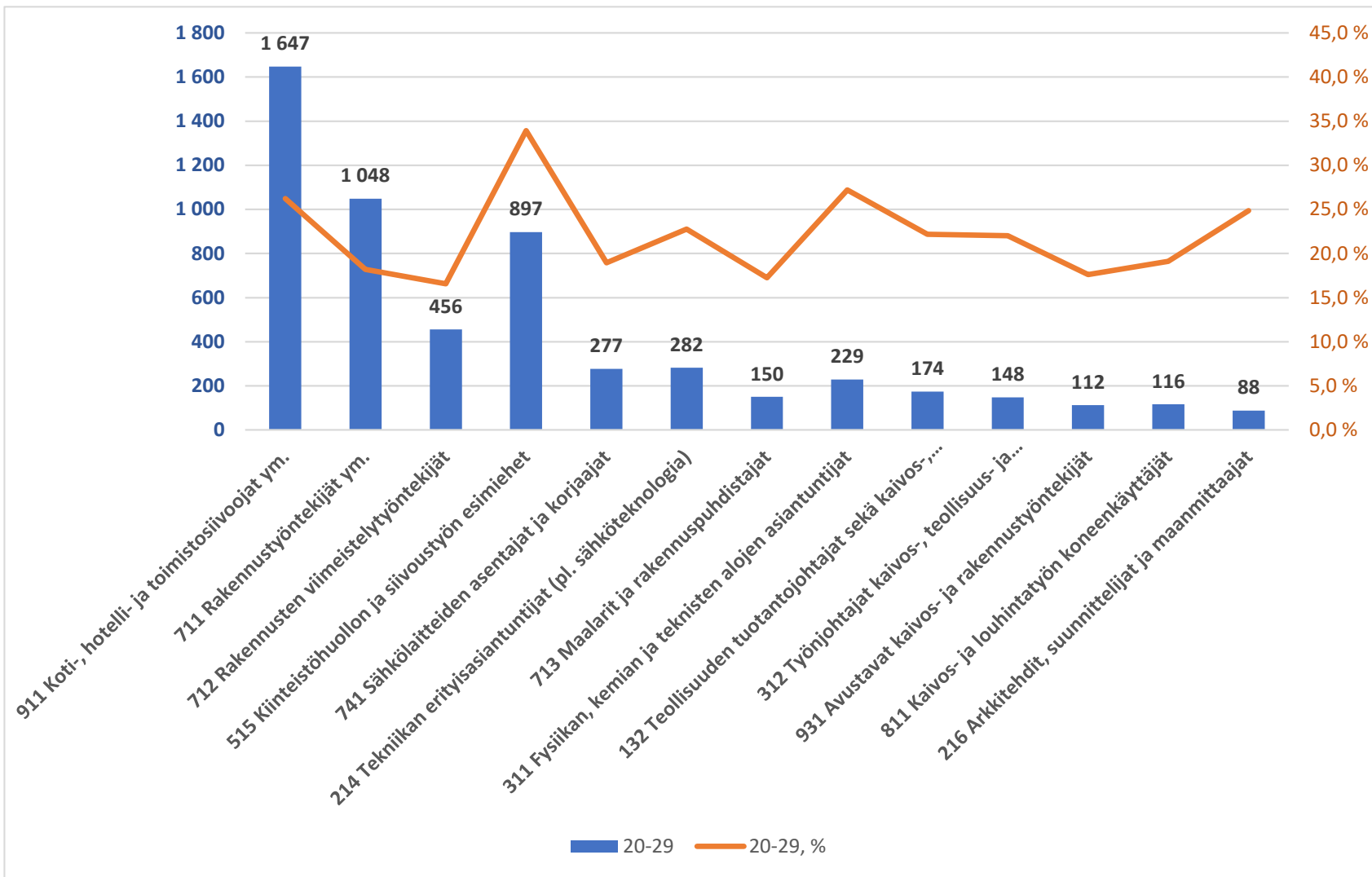
Poistuman suuruus (%) on koko maan vastaavaa pienempi

- Matkailualalla
- Luovat alat -ryhmässä
- Kaupan alalla

Mutta määrältään suurta poistumat ovat myös eniten työllistävillä aloilla

- Sote-alalla
- Rakentamis- ja kiinteistöalalla
- Teknologiateollisuus+ :ssa
- Kaupan alalla

Esimerkki. Poistuman suuruus ammattiteittain(hlöä) RKK:ssa 2020-29, ja sen osuus (%) nykyisin vastaavissa tehtävissä toimivista

2020-luvulla poistuman osuus ammatin nykyisistä työpaikoista vaihtelee 15-35%:n välillä.

Karkeasti voidaan sanoa, että tieto tästä poistuman osuudesta kuvastaa poistuman merkitystä yritysten toiminnan kannalta.

Poistuman volyyymi taas yleensä kertoo haasteen suuruudesta koulutus- ja elinkeinojen kehittämisorganisaatioiden näkökulmasta.

Huom! Ammatinimikkeet tilastoista. Ammattikoodista ja yksityiskohtaisemmasta luokituksesta voi olla apua tarkastelussa.

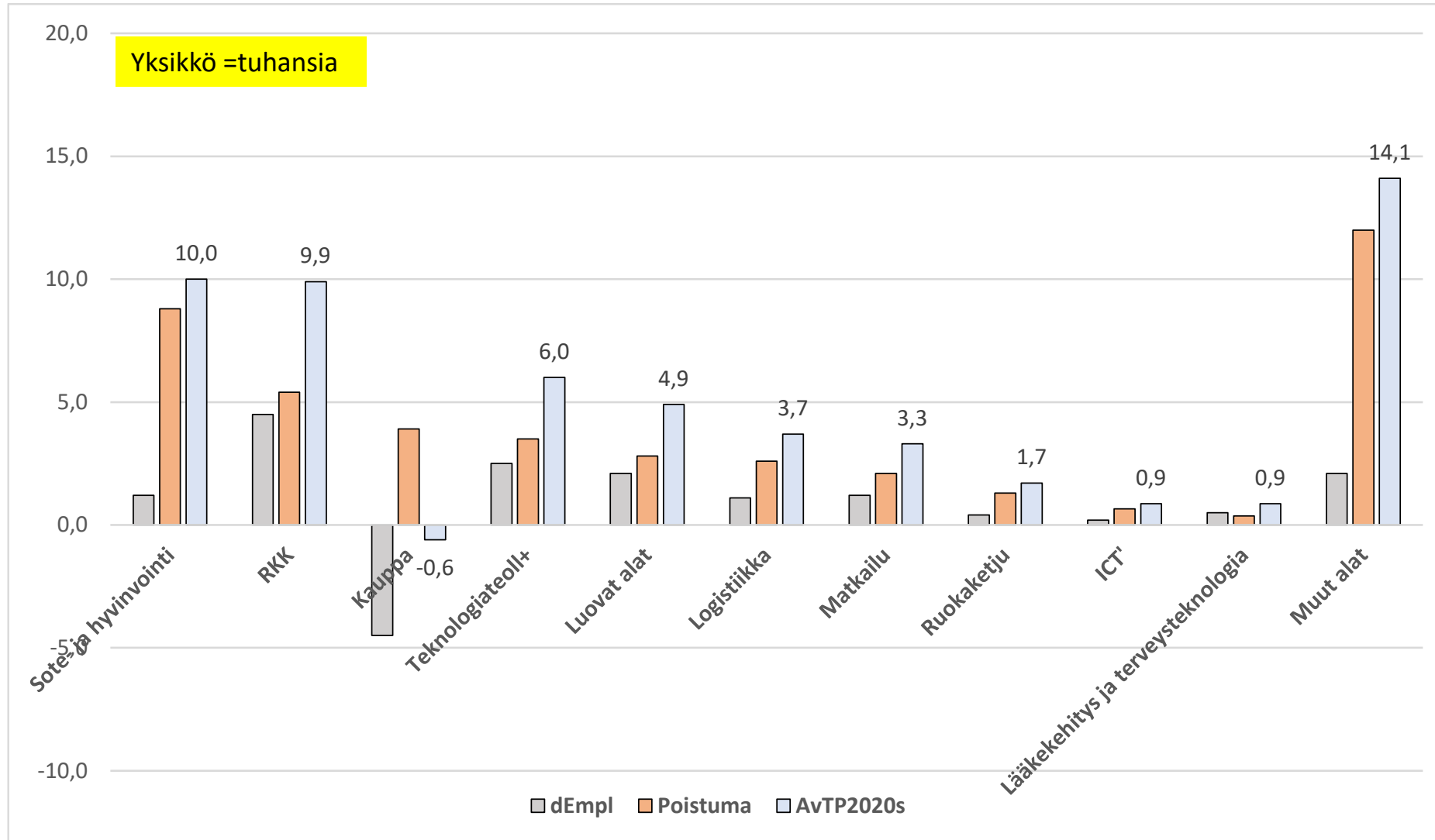
Esimerkki: Poistuma muutamissa ammateissa 2020-luvulla RKK-klusterissa, ja sen osuus nykyisin ko. tehtävissä toimivista (%)

	20-24	25-29	20-29	20-29
911 Koti-, hotelli- ja toimistosiivoojat ym.	772	875	1 647	26,2 %
711 Rakennustyöntekijät ym.	411	637	1 048	18,2 %
712 Rakennusten viimeistelytyöntekijät	207	249	456	16,6 %
515 Kiinteistöhuollon ja siivoustyön esimiehet	414	483	897	33,9 %
741 Sähkölaitteiden asentajat ja korjaajat	120	157	277	18,9 %
214 Tekniikan erityisasiantuntijat (pl. sähköteknologia)	137	145	282	22,8 %
713 Maalarit ja rakennuspuhdistajat	55	95	150	17,3 %
311 Fysiikan, kemian ja teknisten alojen asiantuntijat	121	108	229	27,2 %
132 Teollisuuden tuotantojohtajat sekä kaivos-, rakennus- ja jakelujohtajat	79	95	174	22,2 %
312 Työnjohtajat kaivos-, teollisuus- ja rakennustoiminnassa	63	85	148	22,0 %
931 Avustavat kaivos- ja rakennustyöntekijät	59	53	112	17,6 %
811 Kaivos- ja louhintatyön koneenkäyttäjät	47	69	116	19,1 %
216 Arkkitehdit, suunnittelijat ja maanmittaajat	41	47	88	24,9 %
Kaikki yhteensä	2 526	3 098	5 624	22,6 %

Tiedot ovat alun perin Excelissä tilastomuodossa.

Klustereittain poistumaa on mahdollista tarkastella vaikka kaikissa siihen kuuluvissa ammateissa. Tässä on vain osa.

Avautuvien työpaikkojen määrä EA-klustereissa 2020-2030, Varsinais-Suomi

Tässä asetelmassa on työvoiman tarve 20-luvulla jaettu kahteen komponenttiin:

- i. Työpaikkojen määrän muutos
- ii. Eläkepoistuma

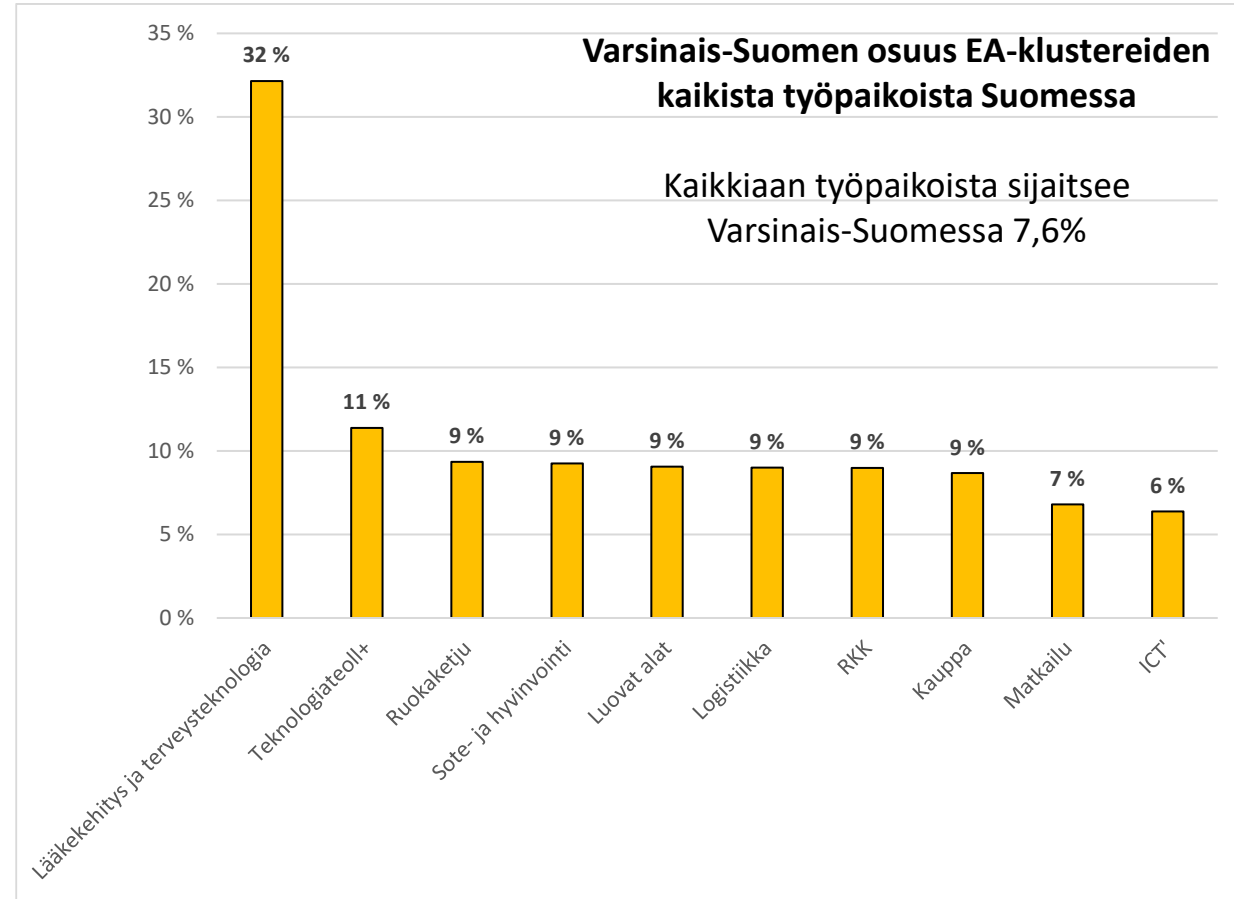
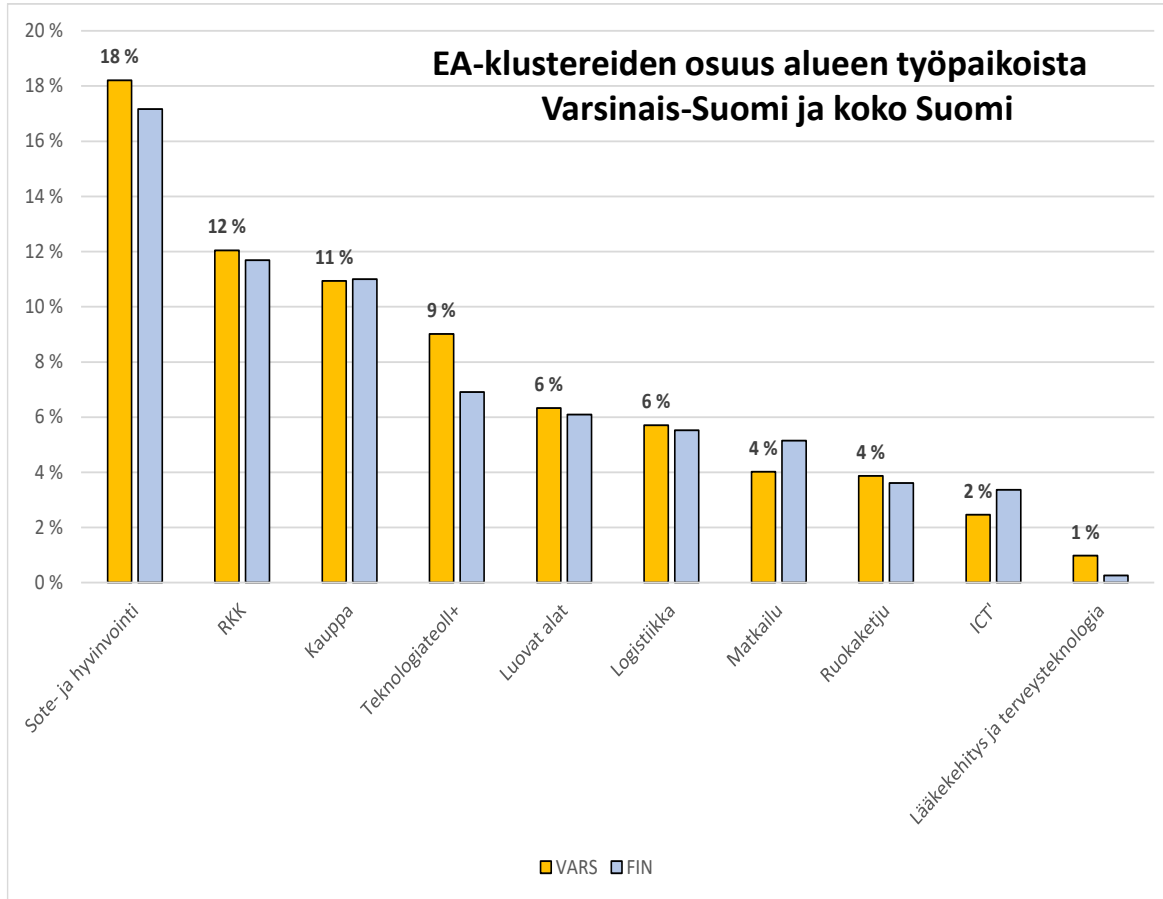
Kaupan alalla työpaikkojen määrä vähenee, mutta poistuma kompensoi vahvasti tätä määrällistä muutosta. Näin tapahtuu myös mm. Julkisen hallinnon ja Koulutuksen aloilla.

Muissa klustereissa työpaikkojen määrä kasvaa vaihtelevasti ja se lisää työvoiman kysyntää poistuman ohella

Taustatietoja klusterista ja niiden toimintaympäristöstä

- klusterien osuudet työpaikoista ja tuotannosta vertailu V-S+FI
  - työttömien määrä per klusteri (t-aste)
  - työttömien ikärakenne (karkea) per klusteri
  - työttömien koulutustausta per klusteri
- työvoiman kysyntä ja sen painottuminen eri aloille viime vuosina

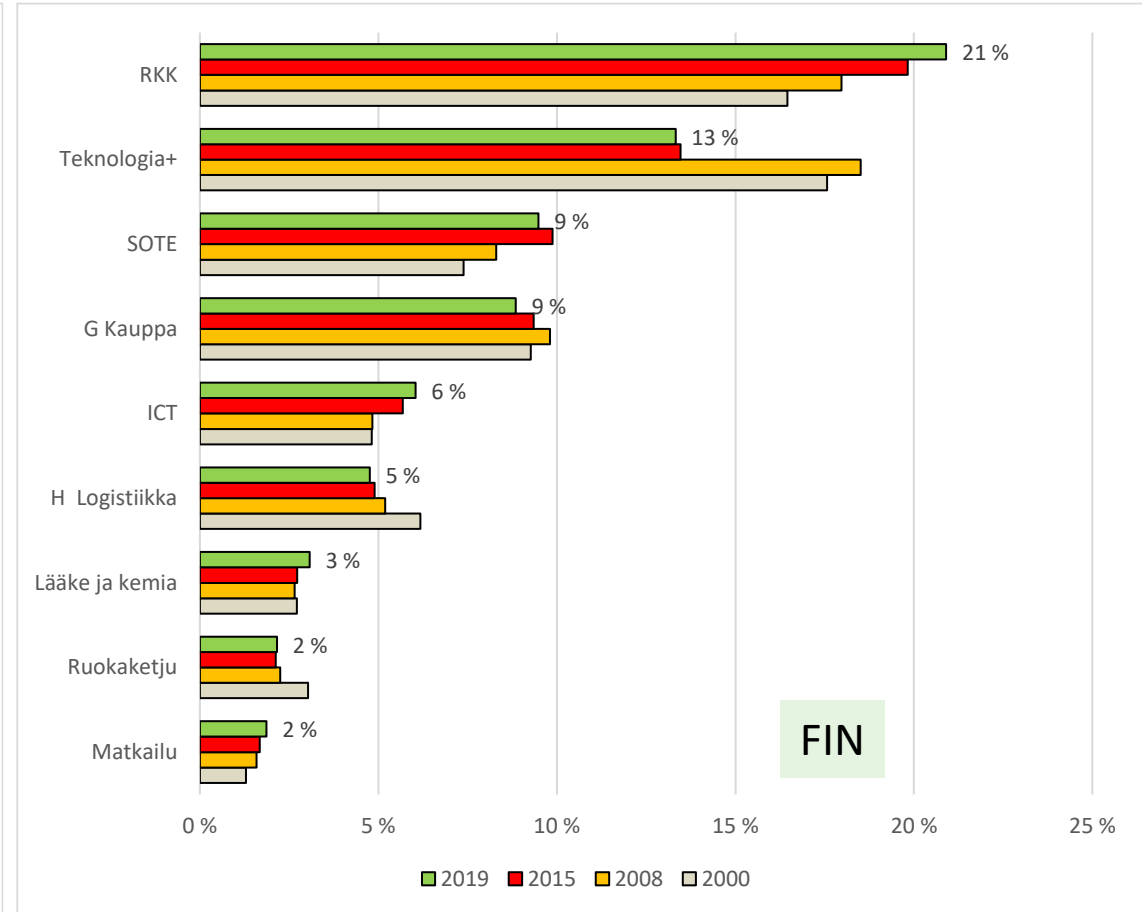
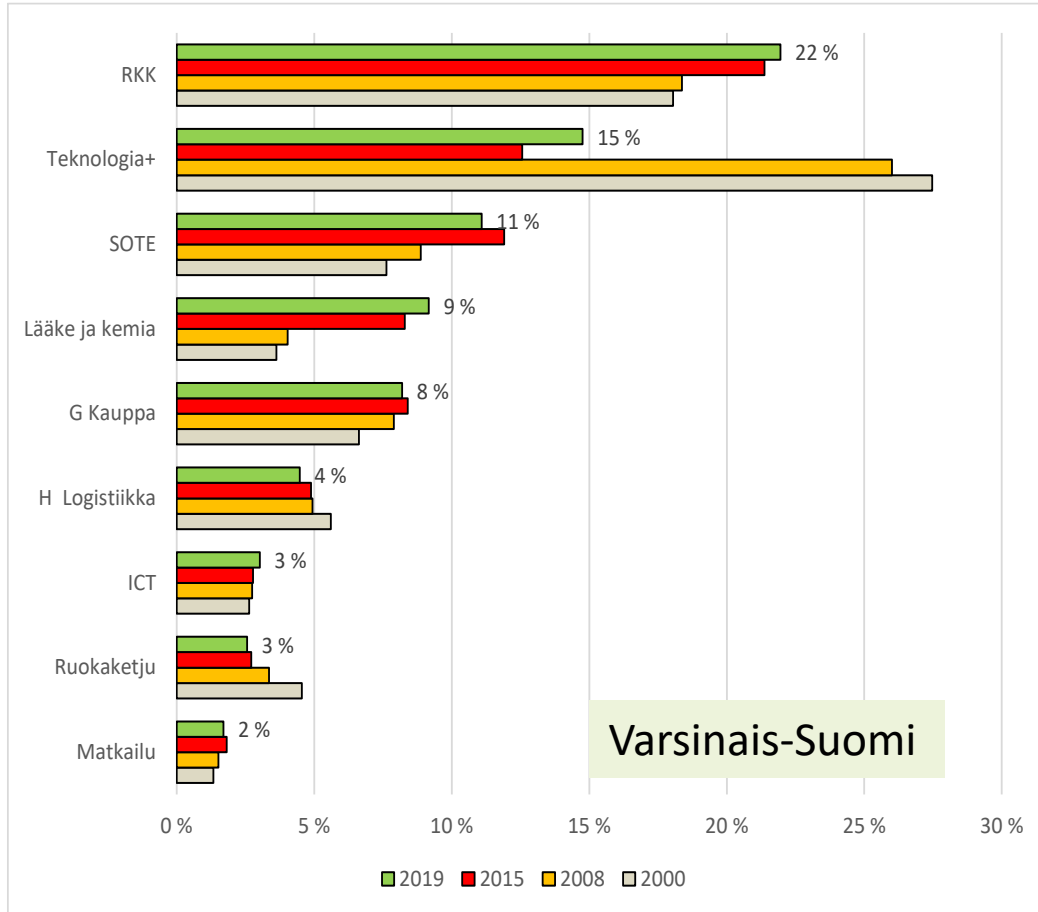
EA-klustereiden painoarvo #1, työpaikat

Varsinais-Suomen ja koko maan osuudet klusterien työpaikoista ovat useimmiten koko lailla samalla tasolla. Varsinais-Suomessa vahvoja aloja ovat Sote ja hyvinvointi-, Teknologioteollisuus- sekä Lääkekehitys- ja Terveysteknologia-alat. Työpaikkojen osuudella tarkasteluna Matkailu- ja ICT-alat työllistävät (suhteellisesti) vähemmän kuin Suomessa yleensä.

EA-klustereiden painoarvo #2, alueen tuotantorakenne

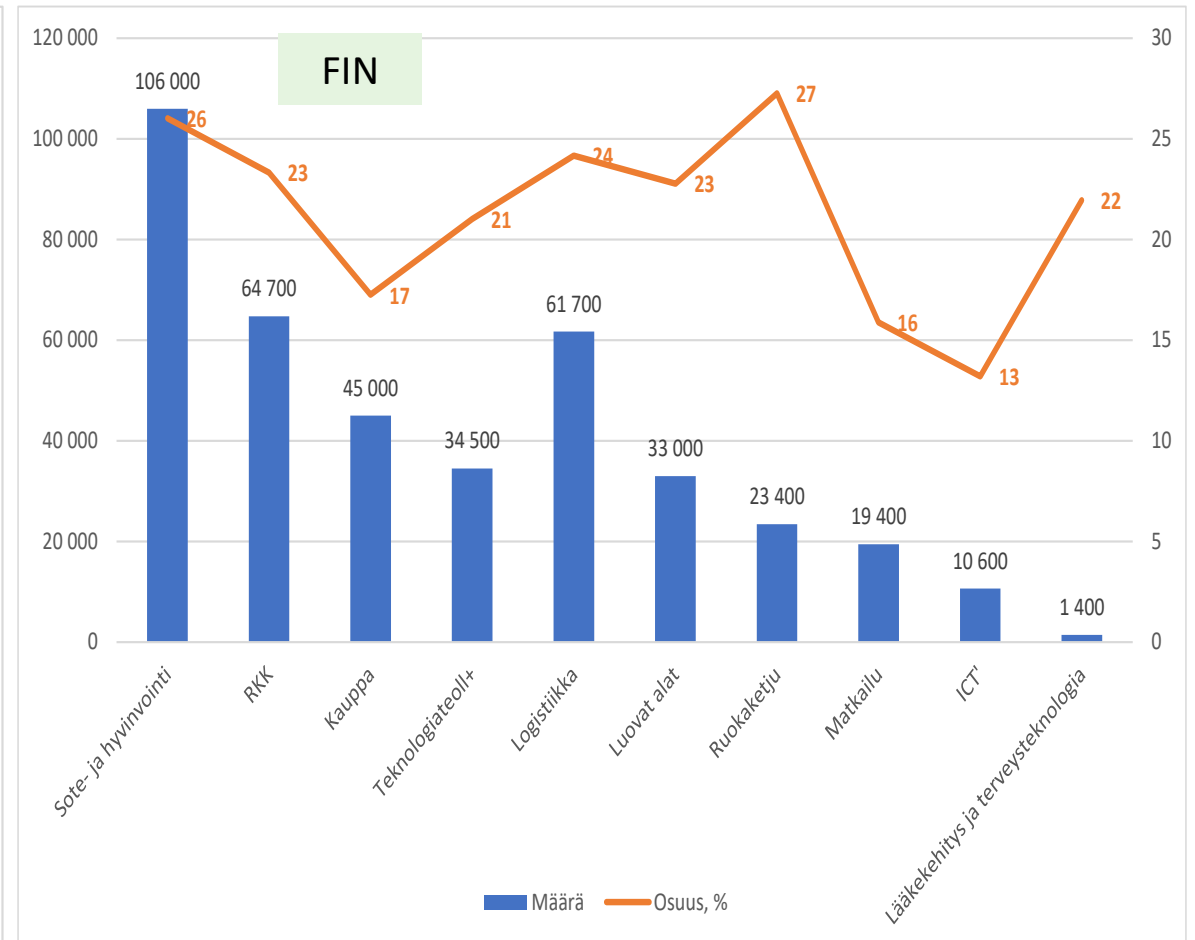
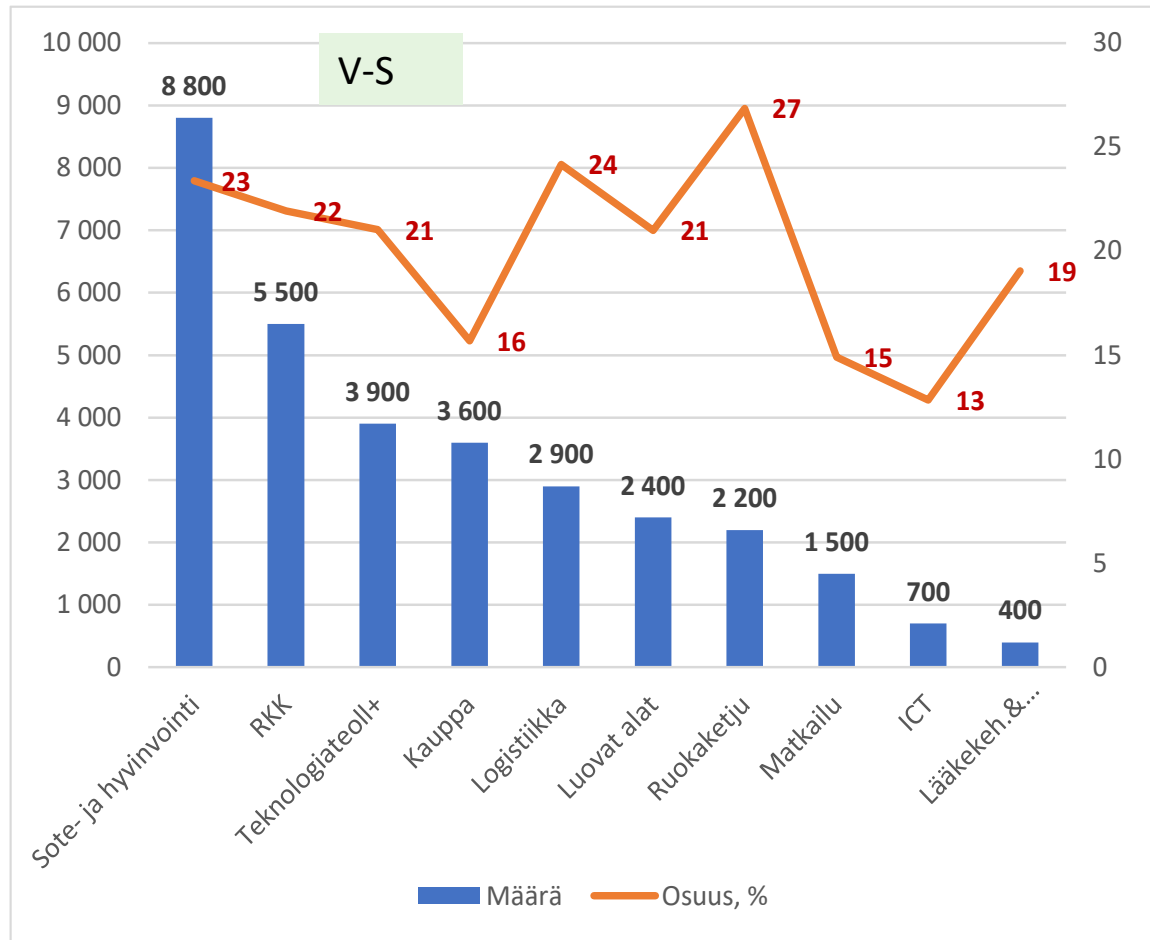
Varsinais-Suomessa ovat EA-klustereista koko 2000-luvun ajan kasvattaneet tuotanto-osuuttaan RKK, Lääke ja kemia ja ICT. Trendi on laskeva Logistiikassa ja Ruokaketjussa. Vuoden 2015 jälkeen osuuttaan on kasvattanut Teknologiateollisuus – tänä voimakkaan kasvun kautena kasvu on ollut hitaampaa Kaupassa ja Logistiikassa – samankaltainen tilanne on myös ruokaketjun ja matkailun kohdalla.

Varsinais-Suomen tuotantorakenne ei paljon poikkea koko maasta. Lähinnä vain ICT-ala ja ”Lääke ja kemia” vaihtavat paikkaa ICT-alan osuuden ollessa Varsinais-Suomessa selvästi pienempi kuin koko maassa. Myös työpaikkojen määrän muutos kulkee näissä samoilla urilla. Teknologiateollisuuden osuus on kuitenkin kasvanut Varsinais-Suomessa viime vuosina, mutta supistunut edelleen koko maassa.

Vertailua poistumaan koko maassa

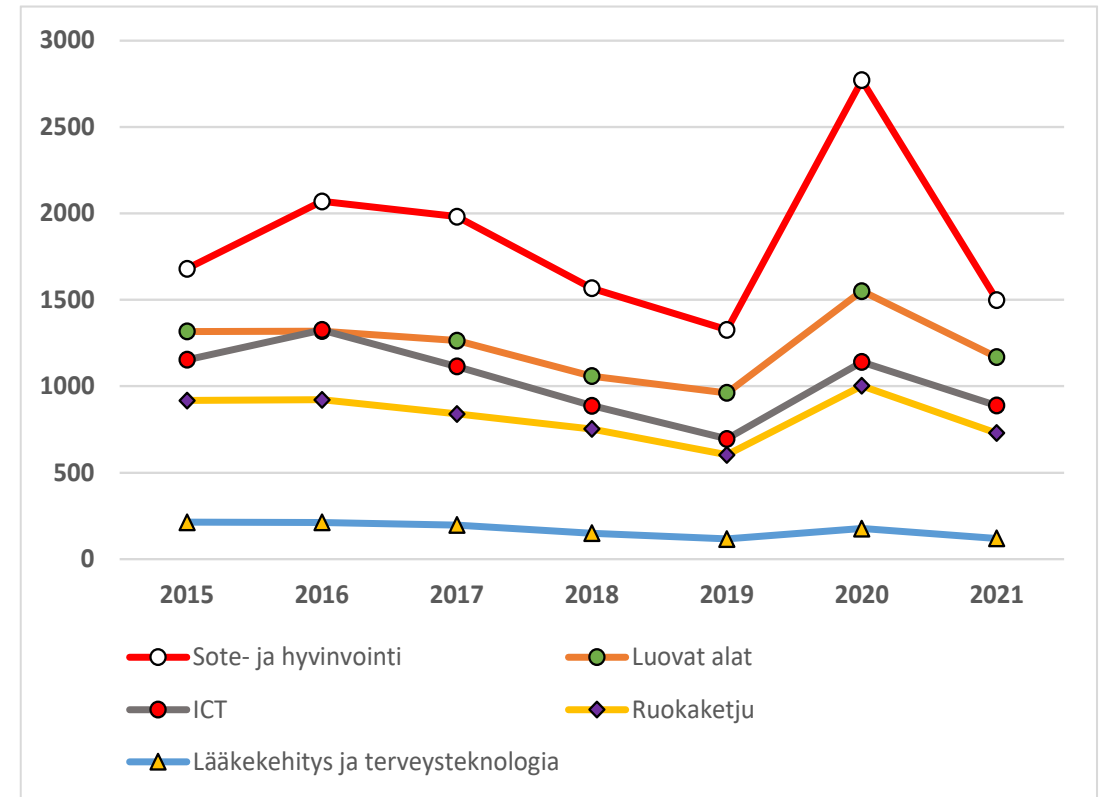
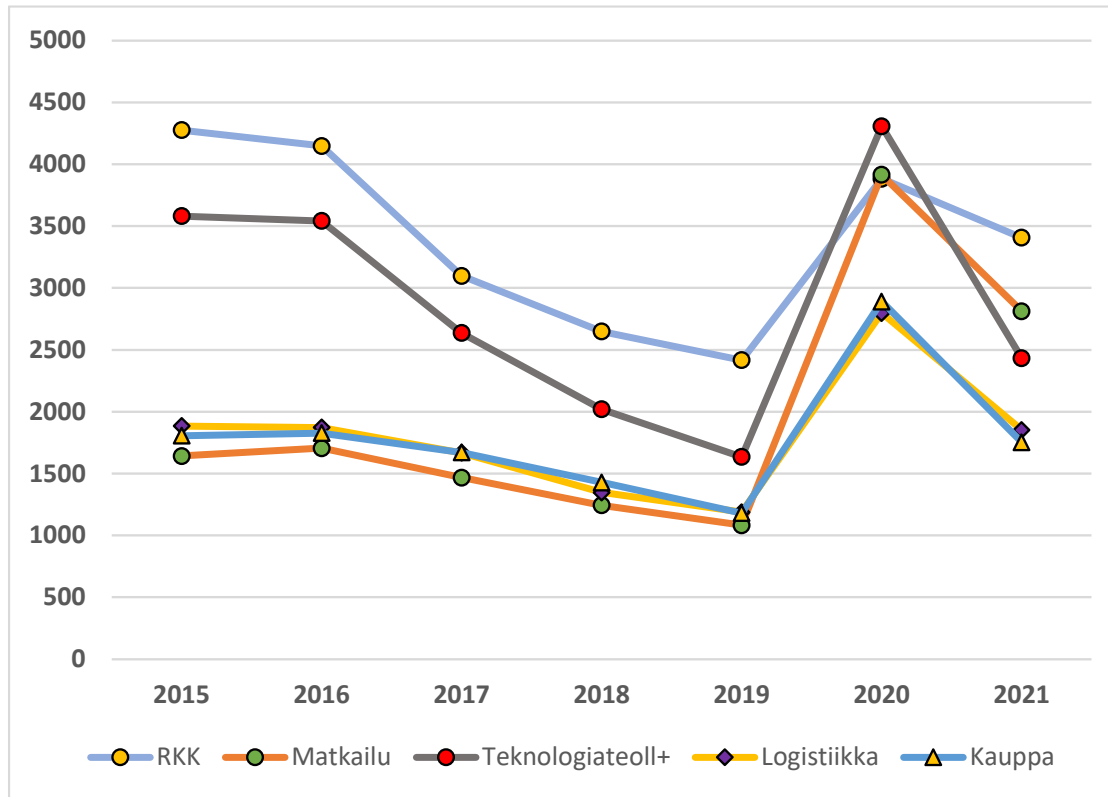
- Poistuman määrä ja painottuminen – onko eroa?
  - Klusterit ammatin mukaan (vrt. suurimmat ammatit)
- Poistumadiat vierekkäin – alla teksti

Eläkepoistuma EA-klustereissa vuoteen 2030 mennessä, määrä ja osuus(%) klusterin työpaikoista, V-S ja FIN

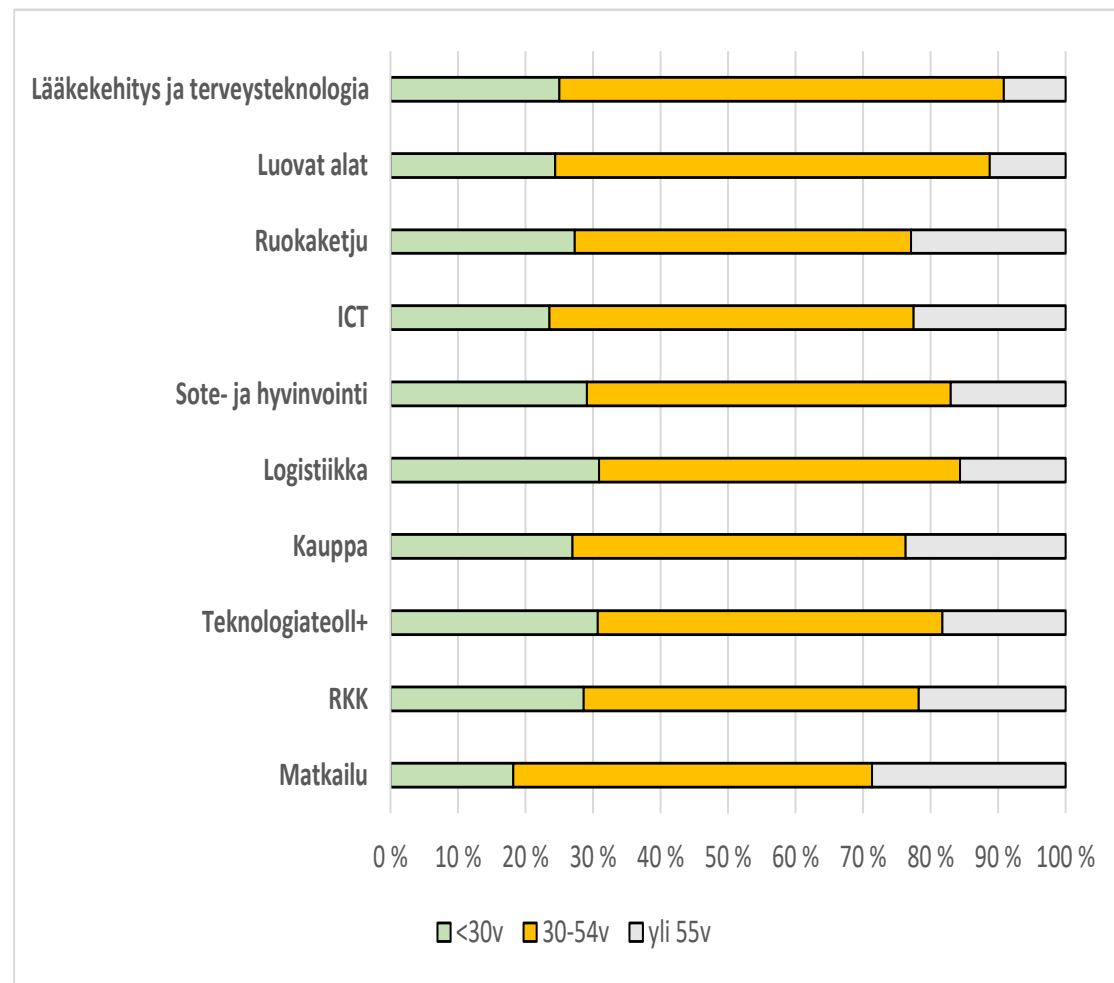
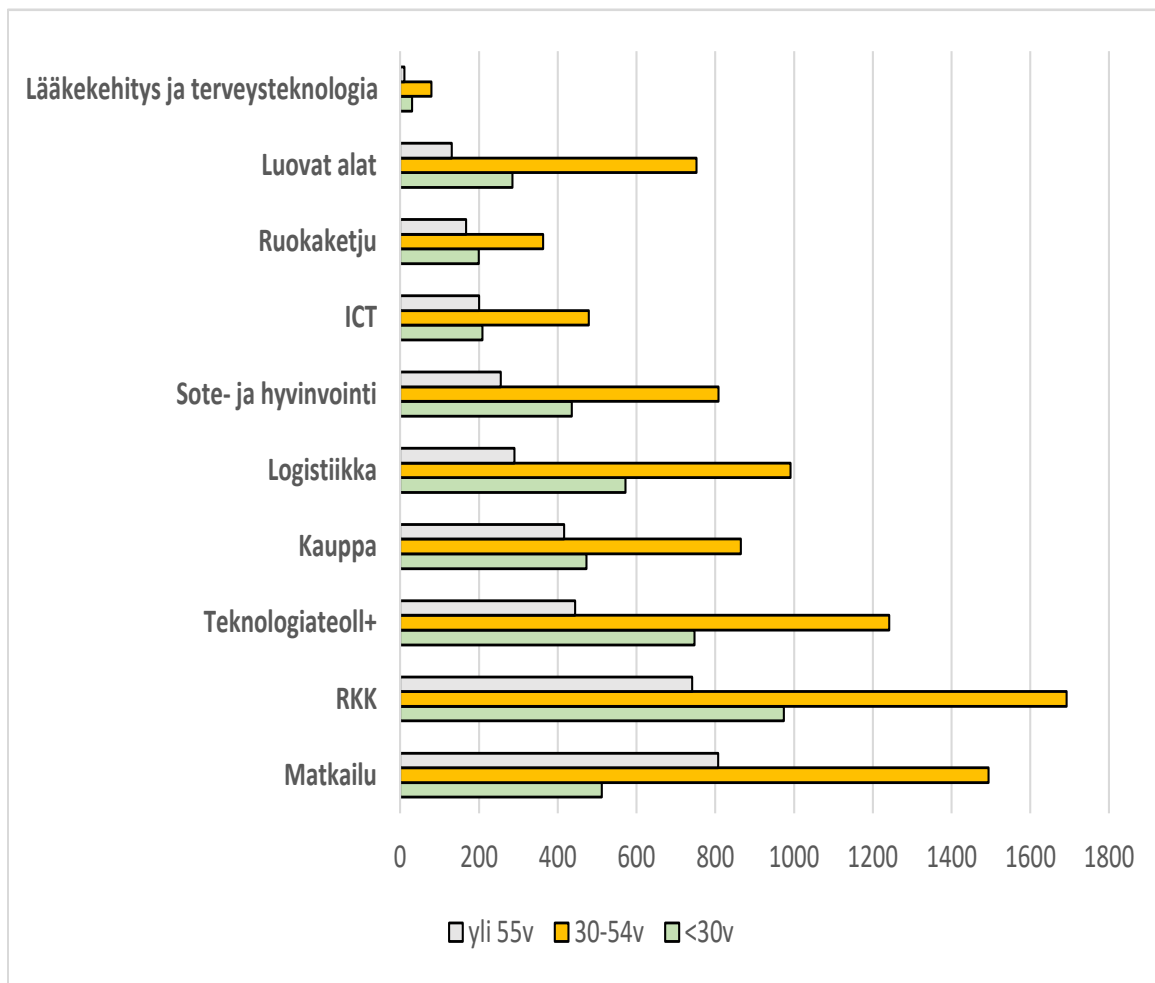
2020-luvulla poistumat eri klustereissa eivät suuresti poikkea Varsinais-Suomen ja koko maan muutoksia verrattaessa. Kun klusterit asetetaan poistumien määrän mukaiseen järjestykseen, niin klusterit tulevat lähes samaan järjestykseen: vain Teknologiaeollisuus ja Kauppa vaihtavat paikkaa. Poistumaosuudet eri klustereissa ovat lähes samat näillä alueilla koko vuosikymmenen aikaisessa muutoksessa. Eniten poistuma näkyy Sote ja hyvinvointi- ja Logistiikka-aloilla sekä Ruokaketjussa. Lähelle näitä sijoittuvat RKK, Teknologiaeollisuus ja Luovat alat. Matkailu- ja ICT-aloilla poistuma on pienintä.

Työttömien määrä EA-klusterissa 2015-2021, Varsinais-Suomi

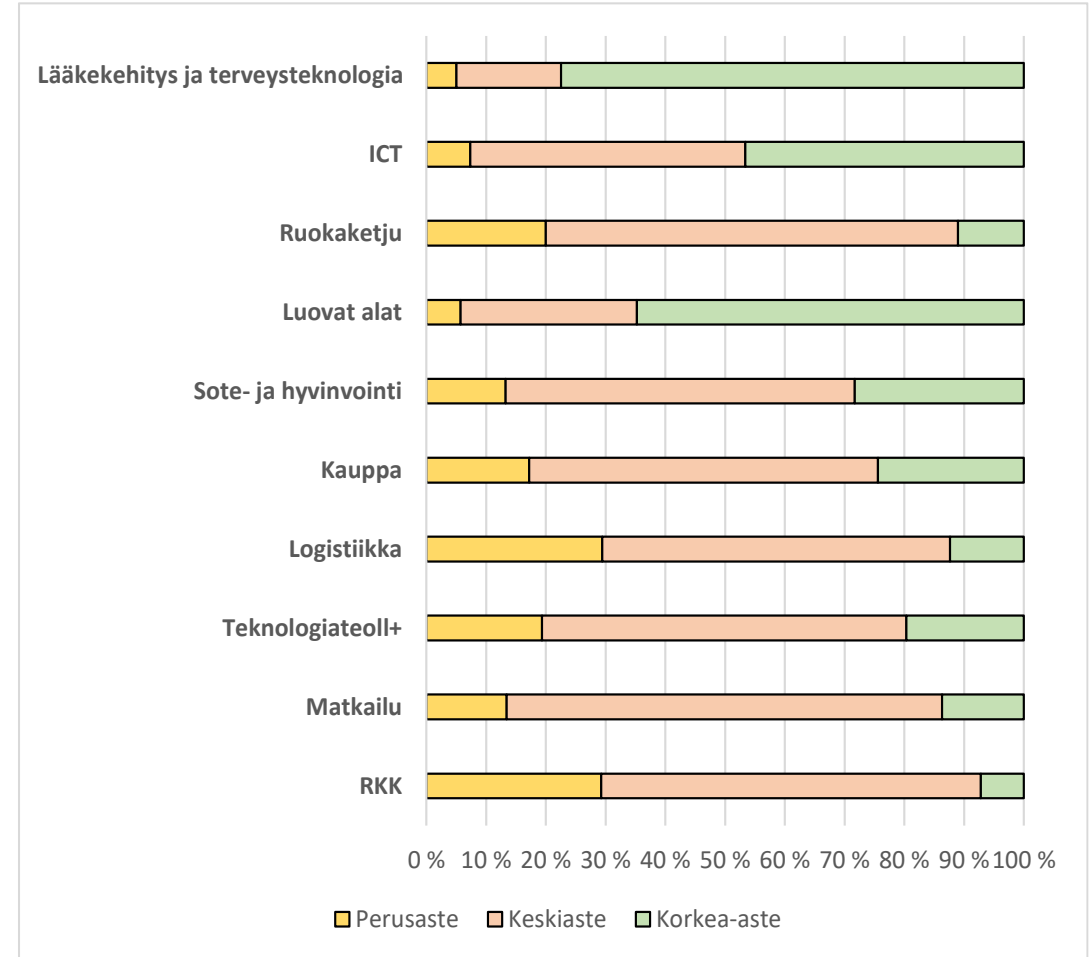
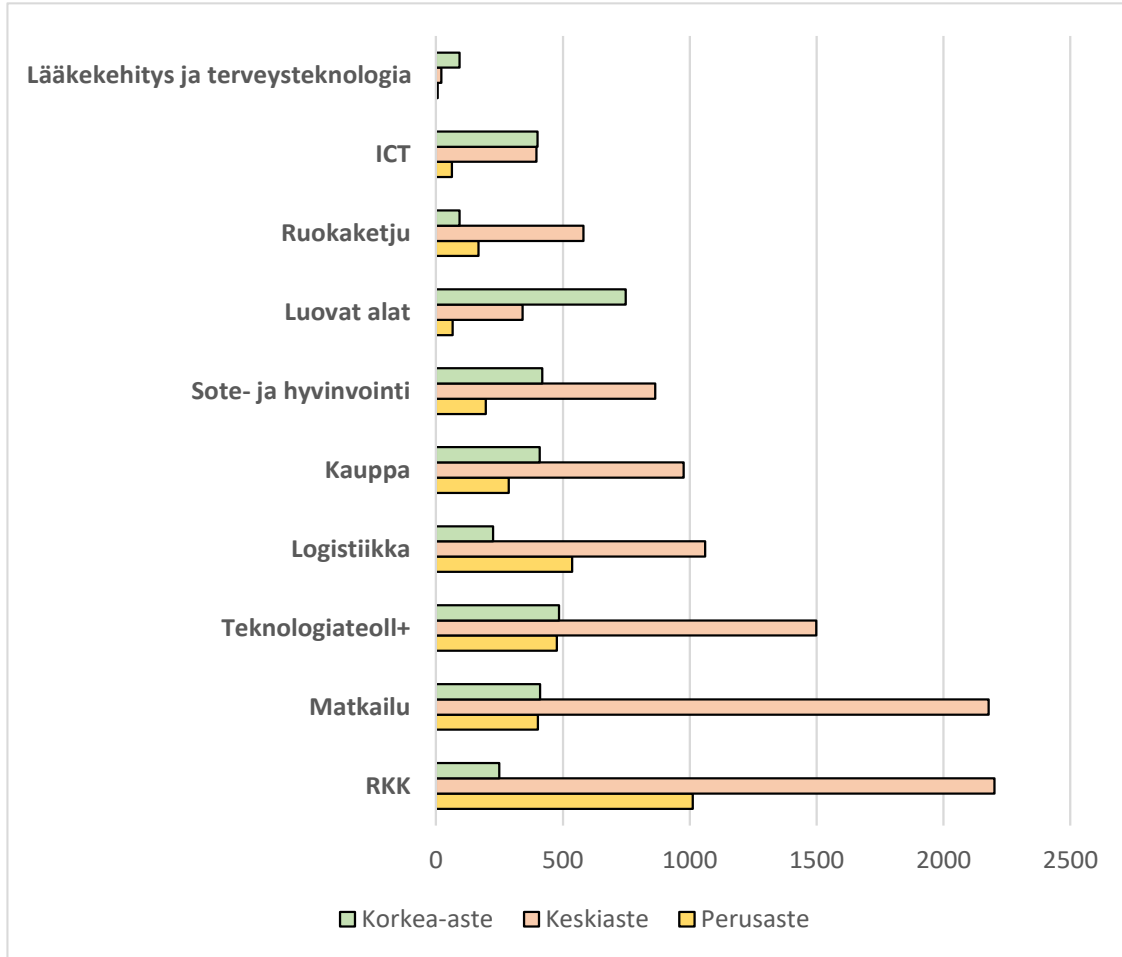

Tiedot huhtikuun lopusta kunakin vuonna. Vuonna 2015 työttömien määrä oli 2010-luvun huipussa ja 2019 minimissä. Korona-aika teki ikävän huippuarvon vakuksi 2020, mistä lähtien työttömien määrä on vähentynyt. Suuret linjat samanlaiset eri klustereissa – kulmakertoimet toki vaihtelevat.

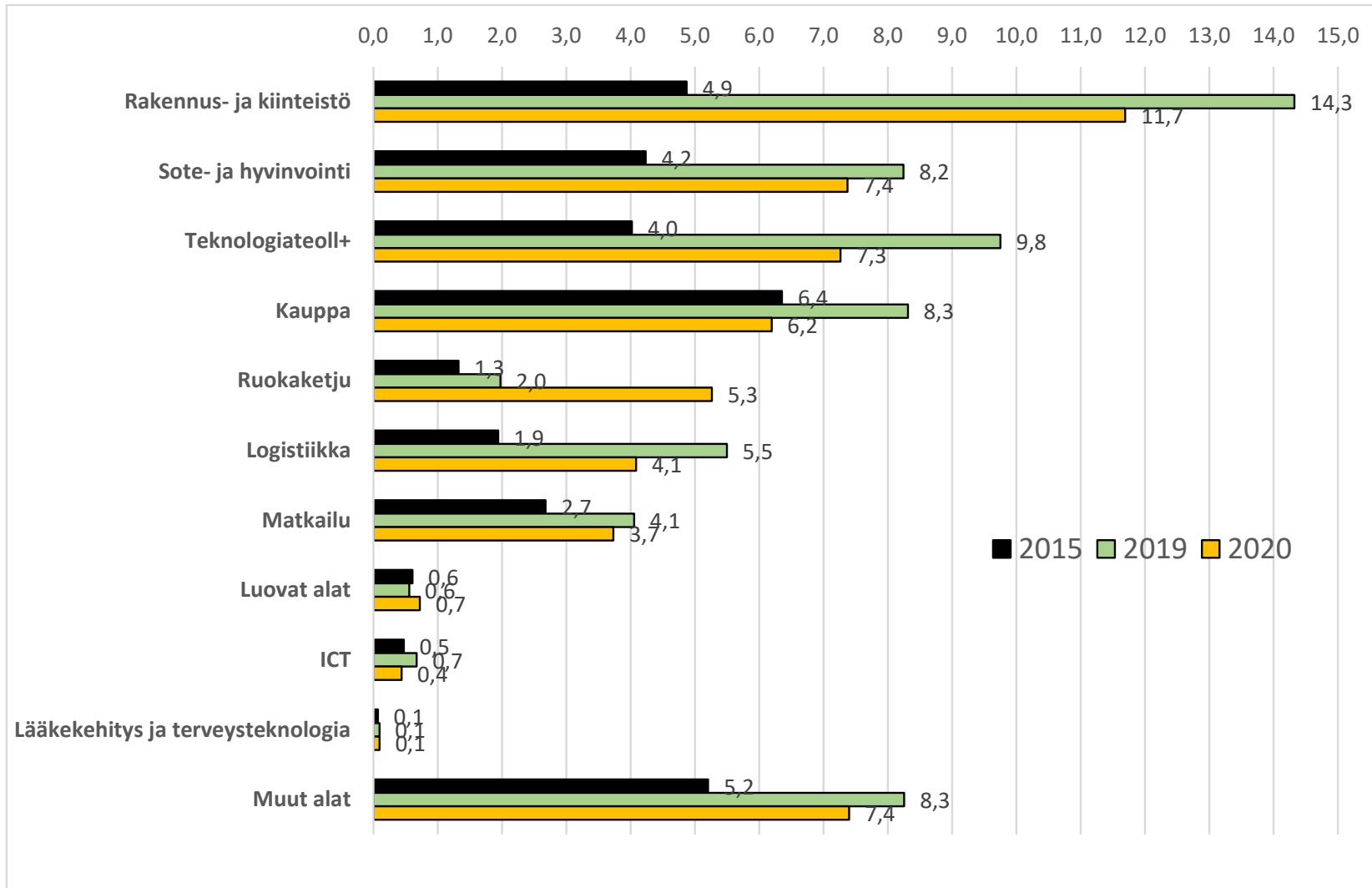
Työttömät EA-klustereissa iän mukaan 2021

Työttömät koulutuksen mukaan EA-klustereissa 2021

Avoimien työpaikkojen määrä EA-klustereissa Varsinais-Suomi vuosina 2012,2019 ja 2020 (tuhansia)

Huom! Rakentamis- ja kiinteistöalan tiedot avoimista paikoista v. 2015 EIVÄT ole vertailukelpoisia myöhempisiin.

Lisätietoja

- Varsinais-Suomen tutkimus- ja ennakointipalvelu
  - Juha Pusila
jspusila@outlook.com
044 2385 661
- Varsinais-Suomen liitto / Ennakointiakatemia